

ad Pontificem Zosimum Synodalia decreta perlata, quibus probatis, per totum mundum hæresis Pelagiana damnata est.]

Sed quid testibus opus est, ut de Patrum Africanorum intentione & obedientia certi simus, cum ipsi, in eodem Concilio^a, se decreta. incerti Concilij pro Nicænis missa à Bonifacio, obseruaturos profiteantur, quoad usque authenticos Nicenæ Synodi Canones à Constantinopolitana sede accepissent? [Ista nos, inquiunt, tantisper seruaturos, donec integra exemplaria veniant, profiteamur. Petendus est autem literis nostris & venerabilis Ecclesiæ Romanæ Episcopus Bonifacius, ut ipse quoque dignetur ad memoratas Ecclesias aliquos mittere, qui eadem exemplaria prædicti Nicæni Concilij, secundum eius possint scripta proferre. Nunc autem memorati Concilij Nicæni qualia exemplaria habeamus, his gestis sociemus.] Nec sanè penes arbitrium eorum erat appellationum usum ad Romanam sedem receptum probatumque abolere, etiamsi voluissent; sed nec id tentarunt, ut ex dictis patet, nec usum illum tantisper mutarunt, cum Theodosius & Valentinianus paulo post Nouella^b statuerint, [Ut quisquis Episcoporum ad iudicium Romani Antistitis euocatus venire neglexerit, per moderatorem eiusdem prouinciæ adesse cogatur.]

^a Conc. Carthag.
can. 8.

^b Nouella Valent.
& Theodos. Tit. 4.
ad calcem Cod.
Theod.

Sed ad Notitiam prouinciarum Ecclesiasticarum huiusce regionis veniamus. Quamuis septem ciuiles legantur in Notitia Imperij, tamen nondum tot nouit ætate Diui Cypriani Ecclesia. Tunc vnica tantum erat, ut ipse testatur hæc scribens in epistolis: [Latius fusa est nostra prouincia: habet etiam Numidiam & Mauritanias duas sibi cohærentes.] Vnde patet tres prouincias Ciuiles, in quas eo tēpore diuidebatur, vnicam constituisse Ecclesiasticam, cuius Episcopus Carthaginensis solus Metropolita erat. Eoque sensu intelligendus est idem Cyprianus^d, dum vocat prouinciæ suæ omnes Episcopos cis mare positos. Sed & vnam adhuc fuisse tempore Concilij primi Carthaginensis sub Iulio ex ipsius actis videtur colligi, licet pro certo affirmare non auserim. Eius in præmio Gratus Episcopus Carthaginensis asserit plurimos Episcopos è diuersis prouincijs Africanis ad Carthaginē conuenisse; idque reuera ex eorū nominibus patet: & postea subiungit eos omnes ex vniuersa prouincia Africæ venisse. Quomodo enim hæc duo simul stare possint non facile intelligitur, nisi dicas Gratū primò de prouincijs ciuilibus, quæ plures erant numero, loquutū esse, & postea de Ecclesiastica, quæ adhuc vnica, sicut temporibus Diui Cypriani, ex pluribus ciuilibus coalescebat. Verba Grati^e haud ingrata fore curioso Lectori existimo; si referantur. Ea sunt: [Cum Gratus Episcopus Carthaginensis in Concilio, vnà cum Collegis suis, confedisset, & qui ex diuersis prouincijs Africanis ad Carthaginem conuenerunt, Felice Baianensi, Fortunatiano Raptano, Crescente Vageni, Vindiciano Lacobricensi, Abundantiano Adrumetino, Priuato Vegesilitano, Gaudentio Tusdritano, Patricio Sincensi, Quieto Vticensi, Rumulo Thebestensi, quorum manus continentur, idem Gratus Episcopus dixit: Gratias Deo omnipotenti & Christo Iesu, qui dedit malis schismatibus finem, & respexit Ecclesiam suam, ut in eius gremium erigeret vniuersa membra dispersa, qui imperauit religiosissimo Constantino Imperatori, ut votum gereret vnitatis, & mitteret ministros sancti operis famulos Dei Paulum & Macarium. Dei ergo nutu congregati ad vnitatem, ut per diuer-

IV.
VNICA FUIT AB
INITIO PROVIN-
CIA ECCLESIAS-
TICA IN AFRICA.
^c Cypri. epist. 45.

^d Idem epist. 40.

^e Concil. Carthag.
1. in præmio.